

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קל"ו ע"א

הכותב נכסיו או גט בלשונות דלהלן האם מועיל?

בגיטין	במתנה	
גט ואינו גט ¹	קנה גוף מחיים ופירות לאחר מיתה	לר' יהודה – מהיום ולאחר מיתה
הוי גט	קנה גוף מחיים ופירות לאחר מיתה	לר' יוסי – לאחר מיתה ²

האם הלכה כר' יוסי?

בגיטין	במתנה	
אתקין רב כר' יהודה ³	הלכה	לרשב"ם
אתקין רב כר' יהודה	נהגו כר' יהודה ⁴	לגאונים

בשטר שכתוב בו קנין באופנים דלהלן, האם ר' יהודה מודה שלא צריך לכתוב בו מהיום.

כתוב: קנינא ואקניייה ⁵	כתוב: אקנייה וקנינא	
לא צריך	לא צריך	לרב נחמן ורב הונא בד"י
צריך	לא צריך	לרב פפי

¹ ס"ל דדוקא במתנה יש לפרש את שתי הלשונות הסותרים שאומר: מהיום ולאחר מיתה, שכוונתו שגוף המתנה יהיה היום ופירות לאחר מיתה, אולם בגט אין לנו על מה לפרש כן, ועל כרחנו אנו מסתפקים בלשון שאמר האם כונתו לומר תנאי או שמתכוון לחזור בו ממה שאמר מהיום, ושיחול הגט רק לאחר מיתה, ואין גט לאחר מיתה.

² שיטתו שלא צריך לכתוב מהיום כלל, היות שזמנו של שטר מוכיח עליו, דאלי"כ זמן שכתב בשטר בחינם נכתב, אלא ע"כ שבא לומר שכבר מזמן הכתיבה חל המתנה והגט.

³ וכתב הרשב"ם שבגיטין לרווחא דמילתא אתקין לכתוב מהיום משום חומרא דעריות, וגם משום שאין בגט קנין [שיוכיח שכבר נעשה מהיום], ועי' רא"ש סי' מ"ב שביאר שהם שני טעמים נפרדים, וראה גם ברש"ש.

⁴ כתב הרשב"ם, שאין כוונת הגאונים לפסוק הלכה כר' יהודה, דא"כ לא היו כותבים מנהג, אלא היו כותבים בפירוש הלכה. והטעם שנהגו כר' יהודה, אף שפסקה כאן הגמ' כר' יוסי, משום שבהמשך הסוגיא משמע כר' יהודה.

⁵ וההבדל בין הלשונות ביאר ברשב"ם בד"ה אקנייה, שאם כתוב בראש השטר אקנייה ובסופו כתוב קנינא היינו ייפוי כח דמשמע ששני קנינים הוא הקנה, בתחילה קנין אחד וזה לשון אקנייה, ועוד אנחנו קנינו ממנו קנין יתירה לייפוי כח, וזהו לשון וקנינא. אולם אם כתוב להיפך, בראש השטר וקנינא ובסוף אקנייה, משמע שהיה רק קנין אחד, וסוף השטר מפרש את תחילתו באיזה קנין קנינו ממנו בקנין שהקנה לנו.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קל"ו ע"א

הכותב נכסיו לבנו לאחר מותו, ומכר אחד מהם, מה דין המכירה?

דין גוף הנכסים	דין פירות הנכסים	
כשמכר האב	אינו מכור	מכורים עד מיתתו
כשמכר הבן	מכור ⁶	אינם מכורים עד שימות האב

בבא בתרא דף קל"ו ע"ב

הכותב נכסיו לבנו לאחר מותו ומכר הבן, האם קנה הקונה גוף ופירות לאחר מיתת האב?

לר' יוחנן	כשמת הבן בחיי האב	לא מת הבן בחיי האב
לר' יוחנן	לא קנה ⁷	קנה
לר' יש לקיש	קנה	קנה

לר' יוחנן דאמר קנין פירות כקנין הגוף, מה היה הדין לולי תקנת אושא אם מכרה האשה בנכסי מלוג, דהרי יש לבעל קנין פירות בהם? [תד"ה רבי].

לא נסתלק מנכסי כלל	נסתלק רק מהפירות	נסתלק מנכסים ופירות	
לא עשתה כלום	מכרה קיים ⁸	מכרה קיים	לתי' א' בתוס'
מכרה קיים ⁹	מכרה קיים	מכרה קיים	לתי' ב' בתוס'

⁶ אמנם לקמן יתבאר שיש בזה מחלוקת ר"י ור"ל, דלר' יוחנן כיון שקנין פירות כקנין הגוף, וקנין פירות שייך כאן לאב, אי"כ לא יכל הבן למכור גם את קנין הגוף שלו [רשב"ם בעמ' ב' ד"ה קנין פירות].

⁷ והטעם דס"ל לר' יוחנן דקנין פירות שיש לאב כקנין הגוף דמי, ודוקא אם מת האב בחייו שירש הבן אז חלה המכירה, אבל כשמת קודם הבן, שמעולם לא באו הנכסים ליד הבן – לא חלה המכירה.

⁸ ובאופן הזה העמידו תוס' שצריך לתקנת אושא, דאף שאין לו קנין פירות יש לו מהתקנה. אולם אם נסתלק גם מהנכסים, אין לו כלום.

⁹ בתי' השני ס"ל לתוס' דאף דלר' יוחנן קנין פירות כקנין הגוף דמי, זה דוקא בקנין פירות דאורייתא, אולם קנין פירות דבעל שאינו אלא מדרבנן לא אלים ולכך צריך לתקנת אושא גם כשלא נסתלק מהנכסים בכלל.